

Til lovforslag nr. L 216

Folketinget 2017-18

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevarerudvalget den 2. maj 2018

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love

(Måltrettet kvælstofregulering m.v.)

[af miljø- og fødevarerministeren (Esben Lunde Larsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 12 ændringsforslag til lovforslaget. Miljø- og fødevarerministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, 8 og 12. Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2-7 og 9-11.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. april 2018 og var til 1. behandling den 13. april 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevarerudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljø- og fødevarerministeren sendte den 29. januar 2018 dette udkast til udvalget, jf. MOF alm. del – bilag 227. Den 5. april 2018 sendte miljø- og fødevarerministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til miljø- og fødevarerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljø- og fødevarerministeren under nr. 1, 8 og 12 stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af EL under nr. 2-7 og 9-11 stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljø- og fødevarerministeren under

nr. 1, 8 og 12 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de af EL under nr. 2-7 og 9-11 stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet og Radikale Venstre bakker op om en måltrettet regulering af dansk landbrug og ønsker i den forbindelse at understrege, at den måltrettede regulering har rødder i den forrige regerings (S og RV) Vækstplan for fødevarer samt anbefalinger fra Natur- og Landbrugskommissionen, som ligeledes blev nedsat af den forrige regering. På den baggrund kan S og RV støtte dette lovforslag, da måltrettet regulering som princip er udtryk for S og RV's ønske om balance i den førte miljø- og fødevarerpolitik.

S og RV mener, at brede aftaler er afgørende og i særdeleshed på miljø- og fødevarerområdet, hvor et af Danmarks største erhverv har brug for ro og stabilitet omkring sine rammevilkår. Det er partiernes opfattelse, at regeringen kunne have indgået en bred og balanceret aftale om måltrettet regulering, hvis regeringen ville – en aftale, der ville give erhvervet ro og sikkerhed og samtidig sikre den rigtige balance i forhold til miljøet.

S og RV finder det endvidere dybt beklageligt, at regeringen ikke har udvist den fornødne vilje til at vedstå sig den aftale, der faktisk blev indgået, og er uforstående over for, at regeringen ikke vil det brede samarbejde, selv når der er enighed mellem forhandlingsparterne.

Samtidig understreges det, at S og RV bakker op om en måltrettet regulering, hvor indsatsen tilrettelægges sådan, at Danmark overholder sine EU-retlige forpligtelser og fremtidssikrer miljøet.

Sluttelig opfordres regeringen til at genåbne aftalen om den måltrettede regulering og lade de partier, der ønsker at være en del af aftalekredsen om måltrettet regulering af dansk landbrug, være velkomne.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL, ALT og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Alternativet bemærker, at fødevarer- og landbrugspakken er en skuffelse for dem, der håbede på, at anbefalingerne fra Natur- og Landbrugskommissionen i 2013 skulle gøre det muligt at finde et bredt flertal om en fælles indsats til gavn for både natur og landbrug. Siden regeringsskiftet for snart 3 år siden har regeringen ensidigt gravet grøfterne dybere og alene tilgodeset landbrugets kortsigtede interesser. Det er skadeligt for samfundet, og partierne er overbeviste om, at det ikke er i landbrugets langsigtede interesse, når nye mål for kvælstofindsatsen skal fastsættes inden december 2021.

Det foreliggende lovforslag er et vigtigt eksempel på regeringens ensidighed. I stedet for målrettet at udtage jorde med lav retention vil regeringen bruge skatte kroner eller landdistriktsmidler til at betale landbruget for at plante efterafgrøder på disse arealer. Det vil sige, at man med lovforslaget kompenserer landmændene økonomisk for at lade være med at forurene, hvilket er en helt forkert vej at gå. En mere solidarisk løsning ville have været at lade erhvervet fordele gevinster og tab imellem sig, sådan at avlere med jorde med høj retention – og dermed større udbytte som følge af større gødningsanvendelse – betalte de avlere, der lider tab, som følge af at der ikke kan dyrkes eller kun dyrkes med lavt udbytte på arealer med lav retention.

Regeringen har således også forpasset muligheden for at lave en samlet indsats for lavbundsområder og ådale og arealer langs vore vandløb. Her kunne en mangfoldighed af formål være opnået på én gang og med en engangsinvestering for samfundet i stedet for årlige udbetalinger til efterafgrøder.

Målrettet ophør af omdrift langs vandløb vil kunne bane vej for naturlig klimatilpasning, tilbageholdelse af næringsstoffer, opbygning af kulstof (i stedet for frigivelse af klimagasser) og tilbagekomst af natur og dermed højere biodiversitet. Lodsejerne skal naturligvis have erstatning for tabet af produktionsjord (med den reelle værdi uden EU-støtte og statstilskud til efterafgrøder) eller have tilbudt erstatningsjord.

EL, ALT og SF kan konstatere, at der ikke er et flertal for de stillede ændringsforslag, som ville forringe muligheden for afbrænding af husdyrgødning og muligheden for at udsætte eftergrøder. Dette medvirker ligeledes til, at partierne ikke kan støtte vedtagelsen af lovforslaget.

EL, ALT og SF støtter målrettet regulering som beskrevet i anbefalingerne fra Natur- og Landbrugskommissionen i 2013. Derfor kan partierne ikke støtte lovforslaget.

Enhedslisten bemærker herudover, at såfremt de af EL stillede ændringsforslag nr. 2-7 og 9-11 vedtages, vil forslagsstillerne stille de nødvendige konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af miljø- og fødevarerministeren, tiltrådt af udvalget:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag
til

Lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

(Målrettet kvælstofregulering m.v.)«.

[Lovteknisk korrektion af lovforslagets titel]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (ALT og SF):

Til § 1

2) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»11. I § 11, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »landet«: »til anden anvendelse end forbrænding«.

[Begrænsning af bemyndigelse vedrørende afsætning af kvælstof i husdyrgødning ud af landet]

3) Nr. 5 og 6 udgår, og i stedet indsættes:

»5. § 11, stk. 7, ophæves.«

[Ophævelse af bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af kvælstof]

4) Nr. 8 udgår.

[Mulighed for overførsel af indsatsbehov udgår]

5) Nr. 11 affattes således:

»11. § 18 b, stk. 3 og 4, ophæves.«

[Ophævelse af muligheden for at fastsætte regler om, at efterafgrødekravet reduceres for virksomheder]

6) Nr. 14 affattes således:

»14. I § 24, 3. pkt., ændres »biogas- og fællesanlæg, forarbejdningsanlæg samt forbrændingsanlæg« til: »biogas- og fællesanlæg samt forarbejdningsanlæg«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 3]

Til § 2

7) Nr. 6 affattes således:

»6. I § 5 h, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »landet«: »til anden anvendelse end forbrænding«.

[Begrænsning af bemyndigelse vedrørende afsætning af fosfor i husdyrgødning ud af landet]

Af miljø- og fødevareministeren, tiltrådt af udvalget:

8) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 5 h, stk. 5, § 5 i, stk. 2, 3. pkt., og § 5 k, stk. 2, 3. pkt., ændres »§ 3, stk. 1, nr. 6, 2. pkt.« til: »§ 3, stk. 1, nr. 7, 2. pkt.«

[Konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 2, nr. 3]

Af et mindretal (EL), tiltrådt af et mindretal (ALT og SF):

9) Nr. 7 affattes således:

»7. § 5 h, stk. 7, ophæves.«

[Ophævelse af bemyndigelse til at fastsætte regler om, at fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af fosfor]

10) Nr. 8 affattes således:

»8. I § 5 r, stk. 1, 2. pkt., ændres »biogas- og fællesanlæg, forarbejdningsanlæg og forbrændingsanlæg« til: »biogas- og fællesanlæg samt forarbejdningsanlæg«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 3]

Til § 5

11) Paragraffen affattes således:

»Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, nr. 2, 5-11 og 14, § 2, nr. 1-11, og § 4 træder i kraft den 1. juli 2018.

Stk. 3. § 1, nr. 1, 3, 4, 12, 13 og 15-17, træder i kraft den 1. januar 2019.

Stk. 4. Regler fastsat i medfør af § 7 a, stk. 2, og § 18 a, stk. 3, i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 7, stk. 3, jf. § 1, nr. 3 og 4, og § 18 a, stk. 4, jf. § 1, nr. 7 og 8.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2, 3, 6, 7, 9 og 10]

Af miljø- og fødevareministeren, tiltrådt af udvalget:

12) I stk. 2 ændres »§ 2, nr. 1-5 og 7-11« til: »§ 2, nr. 1-5, 01 og 7-11«.

[Konsekvensændring af ikrafttrædelsesbestemmelsen som følge af ændringsforslag nr. 8]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget er lovteknisk begrundet.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget tilpasses miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i gødskningslovens § 11, stk. 4, 2.

pkt., således at det fremover alene vil være muligt at fastsætte regler om, at en jordbruger kan fratække kvælstof i husdyrgødning i sit samlede forbrug af kvælstofholdig gødning, hvis dette er afsat ud af landet til anden anvendelse end forbrænding.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget ophæves miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i gødskningslovens § 11, stk. 7, til at fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof, hvis dette er afsat til et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, eller hvis jordbrugsvirksomheden har forbrændt gødningen i eget miljøgodkendt forbrændingsanlæg.

Til nr. 4

Med ændringsforslaget udgår muligheden i gødskningslovens § 18 a, stk. 3, for at overføre et indsatsbehov til efterfølgende år.

Til nr. 5

Med ændringsforslaget udgår miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i gødskningslovens § 18 b, stk. 3, til at fastsætte regler om reduktion af en virksomheds målrettede efterafgrødekrav, hvis kravet overstiger et nærmere fastsat niveau, i det omfang det ikke får betydning for den kvælstofreducerende effekt.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 4, hvorefter muligheden for at overføre et indsatsbehov til det følgende år fjernes, idet en reduktion af virksomhedens efterafgrødekrav efter § 18 b, stk. 3, forudsætter mulighed for at overføre den overskydende del af efterafgrødekravet til det samlede indsatsbehov for det følgende år, således at reduktionen af virksomhedens efterafgrødekrav ikke får betydning for den kvælstofreducerende effekt.

I forlængelse af forslaget om ophævelse af gødskningslovens § 18 b, stk. 3, foreslås miljø- og fødevareministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om gødningsplanlægning for virksomheder, der benytter sig af en ordning fastsat efter § 18 b, stk. 3, ophævet.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er en konsekvens af, at der efter ændringsforslag nr. 3 ikke kan fastsættes regler om, at virksomheder kan fratække kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der er afsat til forbrændingsanlæg.

Der er som følge heraf ikke behov for indberetninger fra forbrændingsanlæg af modtaget gødning m.v.

Til nr. 7

Bemyndigelsen i § 5 h, stk. 4, 2. pkt., i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. svarer til § 11, stk. 4, 2. pkt., i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, for så vidt angår muligheden for at fratække den afsatte gødning i forbindelse med opgørelsen af forbrug af fosfor. Der henvises derfor til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 8

Der er alene tale om konsekvensrettelser af henvisningerne til husdyrbruglovens definition af planperiode, der får nyt nummer som følge af den foreslåede ændring i det fremsatte lovforslags § 2, nr. 3, hvorefter der foreslås indsat et nyt nr. 3 i husdyrbruglovens § 3, stk. 1.

Til nr. 9

Bemyndigelsen i § 5 h, stk. 7, i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. svarer til § 11, stk. 7, i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, for så vidt angår muligheden for at fratække den afsatte gødning i forbindelse med opgørelsen af forbrug af fosfor. Der henvises derfor til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 10

Bemyndigelsen i § 5 r, stk. 1, 2. pkt., i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. svarer til § 24, 2. pkt., i

lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, for så vidt angår tre indberetninger fra forbrændingsanlæg af modtaget gødning m.v. Der henvises derfor til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 5.

Til nr. 11

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2, 3, 6, 7, 9 og 10.

Til nr. 12

Der er alene tale om konsekvensrettelser af ikrafttrædelsesbestemmelsen som følge af ændringsforslag nr. 8.

Pia Adelsteen (DF) fmd. Lise Bech (DF) René Christensen (DF) Ib Poulsen (DF) Karina Due (DF) Erling Bonnesen (V)
Kristian Pihl Lorentzen (V) Thomas Danielsen (V) Torsten Schack Pedersen (V) Anni Matthiesen (V)
Hans Christian Schmidt (V) Carsten Bach (LA) Villum Christensen (LA) Mette Abildgaard (KF) Orla Østerby (KF)
Bjarne Laustsen (S) Lea Wermelin (S) nfm. Christian Rabjerg Madsen (S) Jesper Petersen (S) Kirsten Brosbøl (S)
Simon Kollerup (S) Søren Egge Rasmussen (EL) Øjvind Vilsholm (EL) Christian Poll (ALT)
Roger Courage Matthisen (ALT) Andreas Steenberg (RV) Ida Auken (RV) Trine Torp (SF) Pia Olsen Dyhr (SF)

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 216

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra miljø- og fødevareministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag fra miljø- og fødevareministeren
5	Ændringsforslag fra miljø- og fødevareministeren
6	1. udkast til betænkning
7	Ændringsforslag fra miljø- og fødevareministeren
8	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 216

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til artiklen af 10/4-18 fra Effektivt Landbrug, »Miljøministeriets »målrettede vurdering«: Politisk korrekt, men fagligt skrupforkert«, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvilke krav der stilles til emissioner fra de anlæg, der beskrives som »forbrændingsanlæg eller et brændingsanlæg«, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om målopfyldelsen for de områder, der påvirkes af de virksomheder, hvor efterafgrødekravet tillades udskudt, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvorfra midlerne skal findes, hvis EU ikke vil godtage, at landdistriktsmidlerne bruges som økonomisk kompensation til landmænd for ikke at forurene, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag, der fjerner muligheden for at udskyde efterafgrøder m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag, der fjerner muligheden for, at lovforslaget tillader, at der kan afbrændes husdyrgødning, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå